

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura
Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture
Организация Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры
منظمة الأمم المتحدة للتربية والعلم والثقافة
联合国教育、科学及文化组织

Mexico City Declaration on Cultural Policies

adopted by the World Conference on Cultural Policies
Mexico, 6 August 1982

Declaración de México sobre las Políticas Culturales

aprobada por la Conferencia Mundial sobre las Políticas Culturales
Mexico, 6 de agosto de 1982

Déclaration de Mexico sur les politiques culturelles

adoptée par la Conférence mondiale sur les politiques culturelles
Mexico, 6 août 1982

Декларация Мехико о политике в области культуры

принятая Всемирной конференцией по политике в области культуры
Мехико, 6 августа 1982

إعلان مكسيكو بشأن السياسات الثقافية

الذي اعتمده المؤتمر العالمي بشأن السياسات الثقافية
(مكسيكو، ٦ أغسطس/ آب ١٩٨٢)

墨西哥城文化政策宣言

世界文化政策会议

1982年8月6日于墨西哥通过

MEXICO CITY DECLARATION ON CULTURAL POLICIES

The world has undergone profound changes in recent years. The progress of science and technology has changed man's place in the world and the nature of his social relations. Education and culture, whose significance and scope have been considerably extended, are essential for the genuine development of the individual and society.

Despite today's increased opportunities for dialogue, the community of nations is also faced with serious economic difficulties, inequality between nations is growing, and many conflicts and grave tensions are threatening peace and security.

It is therefore now more urgent than ever to establish closer collaboration among nations, to guarantee respect for the rights of others and to ensure the exercise of the fundamental freedoms of man and of peoples, and of their right to self-determination. More than ever it is urgent to construct 'defences of peace' in the mind of each individual, inter alia through education, science and culture, as affirmed in the Constitution of Unesco.

By gathering in Mexico City on the occasion of the World Conference on Cultural Policies, the international community has decided to contribute effectively to the closer communion of peoples and to greater understanding among men.

Therefore, expressing trust in the ultimate convergence of the cultural and spiritual goals of mankind, the Conference agrees:

that in its widest sense, culture may now be said to be the whole complex of distinctive spiritual, material, intellectual and emotional features that characterize a society or social group. It includes not only the arts and letters, but also modes of life, the fundamental rights of the human being, value systems, traditions and beliefs;

that it is culture that gives man the ability to reflect upon himself. It is culture that makes us specifically human, rational beings, endowed with a critical judgement and a sense of moral commitment. It is through culture that we discern values and make choices. It is through culture that man expresses himself, becomes aware of himself, recognizes his incompleteness, questions his own achievements, seeks untiringly for new meanings and creates works through which he transcends his limitations.

Consequently, the Conference solemnly agrees that the following principles should govern cultural policies:

CULTURAL IDENTITY

1. Every culture represents a unique and irreplaceable body of values since each people's traditions and forms of expression are its most effective means of demonstrating its presence in the world.
2. The assertion of cultural identity therefore contributes to the liberation of peoples. Conversely, any form of domination constitutes a denial or an impairment of that identity.
3. Cultural identity is a treasure that vitalizes mankind's possibilities of self-fulfilment by moving every people and every group to seek nurture in its past, to welcome contributions

Declaration

- from outside that are compatible with its own characteristics, and so to continue the process of its own creation.
4. All cultures form part of the common heritage of mankind. The cultural identity of a people is renewed and enriched through contact with the traditions and values of others. Culture is dialogue, the exchange of ideas and experience and the appreciation of other values and traditions; it withers and dies in isolation.
 5. The universal cannot be postulated in the abstract by any single culture: it emerges from the experience of all the world's peoples as each affirms its own identity. Cultural identity and cultural diversity are inseparable.
 6. Special characteristics do not hinder, but rather enrich the communion of the universal values that unite peoples. Hence recognition of the presence of a variety of cultural identities wherever various traditions exist side by side constitutes the very essence of cultural pluralism.
 7. The international community considers it its duty to ensure that the cultural identity of each people is preserved and protected.
 8. All of this points to the need for cultural policies that will protect, stimulate and enrich each people's identity and cultural heritage, and establish absolute respect for and appreciation of cultural minorities and the other cultures of the world. The neglect or destruction of the culture of any group is a loss to mankind as a whole.
 9. The equality and dignity of all cultures must be recognized, as must the right of each people and cultural community to affirm and preserve its cultural identity and have it respected by others.

CULTURAL DIMENSION OF DEVELOPMENT

10. Culture constitutes a fundamental dimension of the development process and helps to strengthen the independence, sovereignty and identity of nations. Growth has frequently been conceived in quantitative terms, without taking into account its necessary qualitative dimension, namely the satisfaction of man's spiritual and cultural aspirations. The aim of genuine development is the continuing well-being and fulfilment of each and every individual.
11. It is vital to humanize development, the ultimate goal of which is the individual in his dignity as a human being and his responsibility to society. Development implies for every individual and every people access to information and opportunities to learn and to communicate with others.
12. If all men and women are to be given the opportunity to improve their lot the course of development must be continually adjusted.
13. Steadily increasing numbers of men and women are seeking a better world. They do not only seek the satisfaction of basic needs but also the development of human beings, their well-being and their possibilities of living together in fellowship with all peoples. Their objective is not production, profit or consumption per se, but the full realization of their potential, both individual and collective, and the preservation of nature.
14. Man is the origin and the goal of development.
15. Any cultural policy should restore to development its profound, human significance. New models are required. And it is in the sphere of culture and education that they are to be found.
16. Balanced development can only be ensured by making cultural factors an integral part of the strategies designed to achieve it; consequently, these strategies should always be devised in the light of the historical, social and cultural context of each society.

CULTURE AND DEMOCRACY

17. Article 27 of the Universal Declaration of Human Rights proclaims that 'everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits'. States must take the necessary steps to attain this objective.
18. Culture springs from the community as a whole and should return to it; neither the production of culture nor the enjoyment of its benefits should be the privilege of élites. Cultural democracy is based on the broadest possible participation by the individual and society in the creation of cultural goods, in decision-making concerning cultural life and in the dissemination and enjoyment of culture.
19. The aim, above all, should be to open up new channels for democracy through equality of opportunity in education and culture.
20. It is necessary to bring about a geographical and administrative decentralization of cultural life and ensure that the institutions responsible for cultural action are more fully aware of the preferences, options and needs of society in cultural matters. It is essential, therefore, that more opportunities should be provided for contact between the public and cultural bodies.
21. A programme for the democratization of culture calls, in the first place, for the decentralization of access to leisure pursuits and the arts. A democratic cultural policy will provide for enjoyment of artistic excellence by all communities and the whole population.
22. The participation of all individuals in cultural life requires the elimination of inequalities based, inter alia, on social background and status, education, nationality, age, language, sex, religious beliefs, health or the fact of belonging to ethnic, minority or fringe groups.

CULTURAL HERITAGE

23. The cultural heritage of a people includes the works of its artists, architects, musicians, writers and scientists and also the work of anonymous artists; expressions of the people's spirituality, and the body of values which give meaning to life. It includes both tangible and intangible works through which the creativity of that people finds expression: languages, rites, beliefs, historic places and monuments, literature, works of art, archives and libraries.
24. Every people therefore has a right and a duty to defend and preserve its cultural heritage, since societies recognize themselves through the values in which they find a source of creative inspiration.
25. The cultural heritage has frequently suffered damage or destruction as a result of thoughtlessness as well as of the processes of urbanization, industrialization and technological penetration. But even more intolerable is the damage caused to the cultural heritage by colonialism, armed conflict, foreign occupation and the imposition of alien values. All these have the effect of severing a people's links with and obliterating the memory of its past. Preservation and appreciation of its cultural heritage therefore enable a people to defend its sovereignty and independence, and hence affirm and promote its cultural identity.
26. The restitution to their countries of origin of works illicitly removed from them is a basic principle of cultural relations between peoples. Existing international instruments, agreements and resolutions could be strengthened to increase their effectiveness in this respect.

ARTISTIC AND INTELLECTUAL CREATION AND ART EDUCATION

27. The flowering of culture is inseparable both from the independence of peoples and from individual freedom. Freedom of opinion and expression is essential for the creative activities of artists and intellectuals alike.

Declaration

28. Social and cultural conditions must be established which will facilitate, stimulate and guarantee artistic and intellectual creation without political, ideological, economic or social discrimination.
29. The development and promotion of art education imply not only the formulation of specific programmes designed to foster artistic appreciation and support groups or institutions engaged in creation and dissemination, but also the encouragement of activities that will stimulate public awareness of the social importance of art and intellectual creation.

RELATIONSHIP OF CULTURE WITH EDUCATION, SCIENCE AND COMMUNICATION

30. The overall development of society calls for complementary policies in the fields of culture, education, science and communication with a view to the establishment of a harmonious balance between technological progress and the intellectual and moral advancement of mankind.
31. Education is ideally suited to the transmission of national and universal cultural values and should foster the assimilation of scientific and technological knowledge without detriment to each people's capacities and values.
32. At the present time, integral, innovative education is required that not only informs and transmits, but also trains and renews; that helps students to become aware of the realities of their times and of their environment, that assists in the full development of the personality; that provides training in self-discipline, respect for others, and social and international solidarity; that equips people for organization and productivity and for the production of truly necessary goods and services; and finally, that encourages renovation and stimulates creativity.
33. It is necessary to encourage the use of national languages to communicate knowledge.
34. Literacy is an essential condition for each people's cultural development.
35. Science and technology teaching should be conceived above all as a cultural process which develops critical awareness, and should be made an integral part of education systems in accordance with the development needs of peoples.
36. A free flow and a wider and more balanced dissemination of information, ideas and knowledge, which are among the principles of a new world information and communication order, imply for all nations the right not only to receive but also to transmit cultural, educational, scientific and technical information.
37. The modern communication media should facilitate objective information on cultural trends in the various countries, without detriment to the freedom of creativity and cultural identity of nations.
38. The technological progress of the last few years has led to the expansion of cultural industries. Whatever their mode of organization, these industries play an important role in the distribution of cultural goods. However, in their international activities they often disregard the traditional values of society and kindle hopes and aspirations which are not in keeping with the actual needs of its development. Furthermore, the absence of national cultural industries may, particularly in developing countries, constitute a source of cultural dependence and give rise to alienation.
39. It is consequently essential to encourage the establishment of cultural industries in countries where they do not exist, through bilateral and multilateral assistance programmes, always ensuring that the production and distribution of cultural goods is in keeping with the integrated development of each society.
40. The modern communication media are now fulfilling a basic role in education and the spreading of culture. Society therefore has to find ways and means of using new production and communication technologies to achieve genuine individual and collective development and to promote the independence of nations by preserving their sovereignty and strengthening peace in the world.

PLANNING, ADMINISTRATION AND FINANCING OF CULTURAL ACTIVITIES

41. Culture is the essential condition for genuine development. Society must make substantial efforts with respect to the planning, administration and financing of cultural activities. For this purpose account must be taken of the needs and problems of each society, always guaranteeing the freedom necessary for cultural creation, as regards both its spirit and its content.
42. If cultural development in the Member States is to be effective, the corresponding budget allocations must be increased and funds from a variety of sources must be employed as far as possible. Similarly, more must be done to train staff in the fields of cultural planning and administration.

INTERNATIONAL CULTURAL CO-OPERATION

43. The widest possible dissemination of ideas and knowledge on the basis of cultural exchanges and encounters is essential to man's creative activity and to the full development of the individual and of society.
44. More extensive subregional, regional, interregional and international co-operation and understanding in cultural matters are pre-conditions for the achievement of a climate of respect, confidence, dialogue and peace among the nations. Such a climate cannot be fully achieved without reducing and eliminating current tensions and conflicts and without halting the arms race and achieving disarmament.
45. The Conference solemnly reaffirms the value and validity of the Declaration of the Principles of International Cultural Co-operation, adopted at its fourteenth session by the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
46. International cultural co-operation must be based on respect for cultural identity, recognition of the dignity and value of all cultures, national independence and sovereignty, and non-intervention. Consequently, in co-operative relations between nations, all forms of subordination or the replacement of one culture by another should be avoided. It is also essential to rebalance cultural interchange and co-operation in order that the less-known cultures, particularly those of certain developing countries, may be more broadly disseminated in all countries.
47. Cultural, scientific and educational exchanges should strengthen peace, promote respect for human rights, and help to eradicate colonialism, neo-colonialism, racism, apartheid and all forms of aggression, domination and interference. Similarly, cultural co-operation should help to create an international climate conducive to disarmament, so that the human resources and huge sums allocated to armaments can be used for constructive purposes, such as programmes of cultural, scientific and technological development.
48. International cultural co-operation needs to be diversified and fostered in an interdisciplinary context and with special attention to the training of qualified staff for cultural services.
49. Encouragement should be given, in particular, to co-operation among developing countries, so that knowledge of other cultures and of other experiences of development may enrich the lives of such countries.
50. The Conference reaffirms that educational and cultural factors are essential in efforts to establish a new international economic order.

UNESCO

51. In a world torn by dissensions which imperil the cultural values of the different civilizations, the Member States and Secretariat of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization must increase their efforts to preserve such values and take more intensive action to further the development of mankind. The establishment of a lasting peace is essential to the very existence of human culture.
52. In this situation, the goals of Unesco, as set out in its Constitution, acquire a capital importance.

Declaration

53. The World Conference on Cultural Policies appeals to Unesco to continue and strengthen its work to increase cultural contacts between peoples and nations and continue to pursue its lofty mission of helping men, despite their diversity, to make the ancient dream of universal brotherhood come true.
54. The international community, meeting in this Conference, endorses the motto of Benito Juárez:

'In relations between individuals as between nations, peace means respect for others' rights'.

DECLARACION DE MEXICO SOBRE LAS POLITICAS CULTURALES

El mundo ha sufrido hondas transformaciones en los últimos años. Los avances de la ciencia y de la técnica han modificado el lugar del hombre en el mundo y la naturaleza de sus relaciones sociales. La educación y la cultura, cuyo significado y alcance se han ampliado considerablemente, son esenciales para un verdadero desarrollo del individuo y la sociedad.

En nuestros días, no obstante que se han acrecentado las posibilidades de diálogo, la comunidad de naciones enfrenta también serias dificultades económicas, la desigualdad entre las naciones es creciente, múltiples conflictos y graves tensiones amenazan la paz y la seguridad.

Por tal razón, hoy es más urgente que nunca estrechar la colaboración entre las naciones, garantizar el respeto al derecho de los demás y asegurar el ejercicio de las libertades fundamentales del hombre y de los pueblos y de su derecho a la autodeterminación. Más que nunca es urgente erigir en la mente de cada individuo esos "baluartes de la paz" que, como afirma la Constitución de la Unesco, pueden construirse principalmente a través de la educación, la ciencia y la cultura.

Al reunirse en México la Conferencia Mundial sobre las Políticas Culturales, la comunidad internacional ha decidido contribuir efectivamente al acercamiento entre los pueblos y a la mejor comprensión entre los hombres.

Así, al expresar su esperanza en la convergencia última de los objetivos culturales y espirituales de la humanidad, la Conferencia conviene en:

- que, en su sentido más amplio, la cultura puede considerarse actualmente como el conjunto de los rasgos distintivos, espirituales y materiales, intelectuales y afectivos que caracterizan una sociedad o un grupo social. Ella engloba, además de las artes y las letras, los modos de vida, los derechos fundamentales al ser humano, los sistemas de valores, las tradiciones y las creencias,
- y que la cultura da al hombre la capacidad de reflexionar sobre sí mismo. Es ella la que hace de nosotros seres específicamente humanos, racionales, críticos y éticamente comprometidos. A través de ella discernimos los valores y efectuamos opciones. A través de ella el hombre se expresa, toma conciencia de sí mismo, se reconoce como un proyecto inacabado, pone en cuestión sus propias realizaciones, busca incansablemente nuevas significaciones, y crea obras que lo trascienden.

Por consiguiente, la Conferencia afirma solemnemente los principios siguientes, que deben regir las políticas culturales:

IDENTIDAD CULTURAL

1. Cada cultura representa un conjunto de valores único e irremplazable, ya que las tradiciones y formas de expresión de cada pueblo constituyen su manera más lograda de estar presente en el mundo.
2. La afirmación de la identidad cultural contribuye, por ello, a la liberación de los pueblos. Por el contrario, cualquier forma de dominación niega o deteriora dicha identidad.
3. La identidad cultural es una riqueza que dinamiza las posibilidades de realización de la especie humana, al movilizar a cada pueblo y a cada grupo para nutrirse de su pasado y acoger los aportes externos compatibles con su idiosincrasia y continuar así el proceso de su propia creación.

Declaración de México

4. Todas las culturas forman parte del patrimonio común de la humanidad. La identidad cultural de un pueblo se renueva y enriquece en contacto con las tradiciones y valores de los demás. La cultura es diálogo, intercambio de ideas y experiencias, apreciación de otros valores y tradiciones; se agota y muere en el aislamiento.
5. Lo universal no puede postularse en abstracto por ninguna cultura en particular; surge de la experiencia de todos los pueblos del mundo, cada uno de los cuales afirma su identidad. Identidad cultural y diversidad cultural son indisolubles.
6. Las peculiaridades culturales no obstaculizan, sino que favorecen, la comunión en los valores universales que unen a los pueblos. De allí que constituya la esencia misma del pluralismo cultural el reconocimiento de múltiples identidades culturales allí donde coexisten diversas tradiciones.
7. La comunidad internacional considera que es su deber velar por la preservación y la defensa de la identidad cultural de cada pueblo.
8. Todo ello invoca políticas culturales que protejan, estimulen y enriquezcan la identidad y el patrimonio cultural de cada pueblo; además, que establezcan el más absoluto respeto y aprecio por las minorías culturales, y por las otras culturas del mundo. La humanidad se empobrece cuando se ignora o destruye la cultura de un grupo determinado.
9. Hay que reconocer la igualdad y dignidad de todas las culturas, así como el derecho de cada pueblo y de cada comunidad cultural a afirmar y preservar su identidad cultural, y a exigir su respeto.

DIMENSION CULTURAL DEL DESARROLLO

10. La cultura constituye una dimensión fundamental del proceso de desarrollo y contribuye a fortalecer la independencia, la soberanía y la identidad de las naciones. El crecimiento se ha concebido frecuentemente en términos cuantitativos, sin tomar en cuenta su necesaria dimensión cualitativa, es decir, la satisfacción de las aspiraciones espirituales y culturales del hombre. El desarrollo auténtico persigue el bienestar y la satisfacción constante de cada uno y de todos.
11. Es indispensable humanizar el desarrollo; su fin último es la persona en su dignidad individual y en su responsabilidad social. El desarrollo supone la capacidad de cada individuo y de cada pueblo para informarse, aprender y comunicar sus experiencias.
12. Proporcionar a todos los hombres la oportunidad de realizar un mejor destino supone ajustar permanentemente el ritmo del desarrollo.
13. Un número cada vez mayor de mujeres y de hombres desean un mundo mejor. No sólo persiguen la satisfacción de las necesidades fundamentales, sino el desarrollo del ser humano, su bienestar y su posibilidad de convivencia solidaria con todos los pueblos. Su objetivo no es la producción, la ganancia o el consumo per se, sino su plena realización individual y colectiva, y la preservación de la naturaleza.
14. El hombre es el principio y el fin del desarrollo.
15. Toda política cultural debe rescatar el sentido profundo y humano del desarrollo. Se requieren nuevos modelos y es en el ámbito de la cultura y de la educación en donde han de encontrarse.
16. Sólo puede asegurarse un desarrollo equilibrado mediante la integración de los factores culturales en las estrategias para alcanzarlo; en consecuencia, tales estrategias deberían tomar en cuenta siempre la dimensión histórica, social y cultural de cada sociedad.

CULTURA Y DEMOCRACIA

17. La Declaración Universal de Derechos Humanos establece en su artículo 27 que "toda persona tiene derecho a tomar parte libremente en la vida cultural de la comunidad, a gozar de las artes y a participar en el progreso científico y en los beneficios que de él resulten". Los Estados deben tomar las medidas necesarias para alcanzar ese objetivo.

18. La cultura procede de la comunidad entera y a ella debe regresar. No puede ser privilegio de élites ni en cuanto a su producción ni en cuanto a sus beneficios. La democracia cultural supone la más amplia participación del individuo y la sociedad en el proceso de creación de bienes culturales, en la toma de decisiones que conciernen a la vida cultural y en la difusión y disfrute de la misma.
19. Se trata, sobre todo, de abrir nuevos cauces a la democracia por la vía de la igualdad de oportunidades en los campos de la educación y de la cultura.
20. Es preciso descentralizar la vida cultural, en lo geográfico y en lo administrativo, asegurando que las instituciones responsables conozcan mejor las preferencias, opciones y necesidades de la sociedad en materia de cultura. Es esencial, en consecuencia, multiplicar las ocasiones de diálogo entre la población y los organismos culturales.
21. Un programa de democratización de la cultura obliga, en primer lugar, a la descentralización de los sitios de recreación y disfrute de las bellas artes. Una política cultural democrática hará posible el disfrute de la excelencia artística en todas las comunidades y entre toda la población.
22. A fin de garantizar la participación de todos los individuos en la vida cultural, es preciso eliminar las desigualdades provenientes, entre otros, del origen y la posición social, de la educación, la nacionalidad, la edad, la lengua, el sexo, las convicciones religiosas, la salud o la pertenencia a grupos étnicos, minoritarios o marginales.

PATRIMONIO CULTURAL

23. El patrimonio cultural de un pueblo comprende las obras de sus artistas, arquitectos, músicos, escritores y sabios, así como las creaciones anónimas, surgidas del alma popular, y el conjunto de valores que dan un sentido a la vida. Es decir, las obras materiales y no materiales que expresan la creatividad de ese pueblo: la lengua, los ritos, las creencias, los lugares y monumentos históricos, la literatura, las obras de arte y los archivos y bibliotecas.
24. Todo pueblo tiene el derecho y el deber de defender y preservar su patrimonio cultural, ya que las sociedades se reconocen a sí mismas a través de los valores en que encuentran fuente de inspiración creadora.
25. El patrimonio cultural ha sido frecuentemente dañado o destruido por negligencia y por los procesos de urbanización, industrialización y penetración tecnológica. Pero más inaceptables aún son los atentados al patrimonio cultural perpetrados por el colonialismo, los conflictos armados, las ocupaciones extranjeras y la imposición de valores exógenos. Todas esas acciones contribuyen a romper el vínculo y la memoria de los pueblos con su pasado. La preservación y el aprecio del patrimonio cultural permite entonces a los pueblos defender su soberanía e independencia y, por consiguiente, afirmar y promover su identidad cultural.
26. Principio fundamental de las relaciones culturales entre los pueblos es la restitución a sus países de origen de las obras que les fueron sustraídas ilícitamente. Los instrumentos, acuerdos y resoluciones internacionales existentes podrían reforzarse para acrecentar su eficacia al respecto.

CREACION ARTISTICA E INTELECTUAL Y EDUCACION ARTISTICA

27. El desarrollo de la cultura es inseparable tanto de la independencia de los pueblos como de la libertad de la persona. La libertad de pensamiento y de expresión es indispensable para la actividad creadora del artista y del intelectual.
28. Es imprescindible establecer las condiciones sociales y culturales que faciliten, estimulen y garanticen la creación artística e intelectual, sin discriminaciones de carácter político, ideológico, económico y social.
29. El desarrollo y promoción de la educación artística comprende no sólo la elaboración de programas específicos que despierten la sensibilidad artística y apoyen a grupos e instituciones de creación y difusión, sino también el fomento de actividades que estimulen la conciencia pública sobre la importancia social del arte y de la creación intelectual.

RELACIONES ENTRE
CULTURA, EDUCACION, CIENCIA Y COMUNICACION

30. El desarrollo global de la sociedad exige políticas complementarias en los campos de la cultura, la educación, la ciencia y la comunicación, a fin de establecer un equilibrio armonioso entre el progreso técnico y la elevación intelectual y moral de la humanidad.
31. La educación es un medio por excelencia para transmitir los valores culturales nacionales y universales, y debe procurar la asimilación de los conocimientos científicos y técnicos sin detrimento de las capacidades y valores de los pueblos.
32. Se requiere hoy una educación integral e innovadora que no sólo informe y transmita, sino que forme y renueve, que permita a los educandos tomar conciencia de la realidad de su tiempo y de su medio, que favorezca el florecimiento de la personalidad, que forme en la autodisciplina, en el respeto a los demás y en la solidaridad social e internacional; una educación que capacite para la organización y para la productividad, para la producción de los bienes y servicios realmente necesarios, que inspire la renovación y estimule la creatividad.
33. Es necesario revalorizar las lenguas nacionales como vehículos del saber.
34. La alfabetización es condición indispensable para el desarrollo cultural de los pueblos.
35. La enseñanza de la ciencia y de la tecnología debe ser concebida sobre todo, como un proceso cultural de desarrollo del espíritu crítico, e integrada a los sistemas educativos en función de las necesidades del desarrollo de los pueblos.
36. Una circulación libre y una difusión más amplia y mejor equilibrada de la información, de las ideas y de los conocimientos, que constituyen algunos de los principios de un nuevo orden mundial de la información y de la comunicación, suponen el derecho de todas las naciones no sólo a recibir sino a transmitir contenidos culturales, educativos, científicos y tecnológicos.
37. Los medios modernos de comunicación deben facilitar información objetiva sobre las tendencias culturales en los diversos países, sin lesionar la libertad creadora y la identidad cultural de las naciones.
38. Los avances tecnológicos de los últimos años han dado lugar a la expansión de las industrias culturales. Tales industrias, cualquiera que sea su organización, juegan un papel importante en la difusión de bienes culturales. En sus actividades internacionales, sin embargo, ignoran muchas veces los valores tradicionales de la sociedad y suscitan expectativas y aspiraciones que no responden a las necesidades efectivas de su desarrollo. Por otra parte, la ausencia de industrias culturales nacionales, sobre todo en los países en vías de desarrollo, puede ser fuente de dependencia cultural y origen de alienación.
39. Es indispensable, en consecuencia, apoyar el establecimiento de industrias culturales, mediante programas de ayuda bilateral o multilateral, en los países que carecen de ellas, cuidando siempre que la producción y difusión de bienes culturales responda a las necesidades del desarrollo integral de cada sociedad.
40. Los medios modernos de comunicación tienen una importancia fundamental en la educación y en la difusión de la cultura. Por consiguiente, la sociedad ha de esforzarse en utilizar las nuevas técnicas de la producción y de la comunicación para ponerlas al servicio de un auténtico desarrollo individual y colectivo, y favorecer la independencia de las naciones, preservando su soberanía y fortaleciendo la paz en el mundo.

PLANIFICACION, ADMINISTRACION Y FINANCIACION
DE LAS ACTIVIDADES CULTURALES

41. La cultura es el fundamento necesario para un desarrollo auténtico. La sociedad debe realizar un esfuerzo importante dirigido a planificar, administrar y financiar las actividades culturales. A tal efecto, se han de tomar en consideración las necesidades y problemas de cada sociedad, sin menoscabo de asegurar la libertad necesaria para la creación cultural, tanto en su contenido como en su orientación.
42. Para hacer efectivo el desarrollo cultural en los Estados Miembros, han de incrementarse los presupuestos correspondientes y emplearse recursos de diversas fuentes en la medida de lo posible. Asimismo, debe intensificarse la formación de personal en las áreas de planificación y administración culturales.

COOPERACION CULTURAL INTERNACIONAL.

43. Es esencial para la actividad creadora del hombre y para el completo desarrollo de la persona y de la sociedad, la más amplia difusión de las ideas y de los conocimientos sobre la base del intercambio y el encuentro culturales.
44. Una más amplia cooperación y comprensión cultural subregional, regional, interregional e internacional es presupuesto importante para lograr un clima de respeto, confianza, diálogo y paz entre las naciones. Tal clima no podrá alcanzarse plenamente sin reducir y eliminar los conflictos y tensiones actuales, sin detener la carrera armamentista y lograr el desarme.
45. La Conferencia reitera solemnemente el valor y vigencia de la Declaración de los Principios de la Cooperación Cultural Internacional aprobada, en su 14a. reunión, por la Conferencia General de la Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura.
46. La cooperación cultural internacional debe fundarse en el respeto a la identidad cultural, la dignidad y valor de cada cultura, la independencia, las soberanías nacionales y la no intervención. Consecuentemente, en las relaciones de cooperación entre las naciones debe evitarse cualquier forma de subordinación o sustitución de una cultura por otra. Es indispensable, además, reequilibrar el intercambio y la cooperación cultural a fin de que las culturas menos conocidas, en particular las de algunos países en desarrollo, sean más ampliamente difundidas en todos los países.
47. Los intercambios culturales, científicos y educativos deben fortalecer la paz, respetar los derechos del hombre y contribuir a la eliminación del colonialismo, el neocolonialismo, el racismo, el apartheid y toda forma de agresión, dominación o intervención. Asimismo, la cooperación cultural debe estimular un clima internacional favorable al desarme, de manera que los recursos humanos y sumas ingentes destinados al armamento puedan consagrarse a fines constructivos, tales como programas de desarrollo cultural, científico y tecnológico.
48. Es necesario diversificar y fomentar la cooperación cultural internacional en un marco interdisciplinario y con atención especial a la formación de personal calificado en materia de servicios culturales.
49. Ha de estimularse, en particular, la cooperación entre países en desarrollo, de suerte que el conocimiento de otras culturas y de otras experiencias de desarrollo enriquezcan la vida de los mismos.
50. La Conferencia reafirma que el factor educativo y cultural es esencial en los esfuerzos para instaurar un nuevo orden económico internacional.

UNESCO

51. En un mundo convulsionado por diferendos que ponen en peligro los valores culturales de las civilizaciones, los Estados Miembros y la Secretaría de la Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura deben multiplicar los esfuerzos destinados a preservar tales valores y a profundizar su acción en beneficio del desarrollo de la humanidad. Una paz duradera debe ser establecida para asegurar la existencia misma de la cultura humana.
52. Frente a esta situación, los objetivos de la Unesco, tal como se definen en su Constitución, adquieren una importancia capital.
53. La Conferencia Mundial sobre las Políticas Culturales hace un llamado a la Unesco para que prosiga y refuerce su acción de acercamiento cultural entre los pueblos y las naciones, y continúe desempeñando la noble tarea de contribuir a que los hombres, más allá de sus diferencias, realicen el antiguo sueño de fraternidad universal.
54. La comunidad internacional reunida en esta Conferencia hace suyo el lema de Benito Juárez:

"Entre los individuos como entre las naciones, el respeto al derecho ajeno es la paz"

DECLARATION DE MEXICO SUR LES POLITIQUES CULTURELLES

Le monde a subi ces dernières années de profondes transformations. Les progrès de la science et de la technique ont modifié la place de l'homme dans le monde et la nature de ses relations sociales. L'éducation et la culture, dont la signification et la portée se sont considérablement élargies, sont essentielles pour un authentique développement de l'individu et de la société.

De nos jours, bien que les possibilités de dialogue se soient accrues, la communauté des nations doit également faire face à de sérieuses difficultés économiques, l'inégalité entre les pays va croissant, de multiples conflits et de graves tensions menacent la paix et la sécurité.

Aussi est-il aujourd'hui plus urgent que jamais de resserrer la collaboration entre les nations, de garantir le respect du droit d'autrui et d'assurer l'exercice des libertés fondamentales de l'homme et des peuples et de leur droit à l'autodétermination. Plus que jamais, il est urgent d'élever dans l'esprit de chaque individu les "défenses de la paix" qui, comme l'affirme l'Acte constitutif de l'Unesco, peuvent l'être notamment par l'éducation, la science et la culture.

Avec la tenue à Mexico de la Conférence mondiale sur les politiques culturelles, la communauté internationale a décidé de contribuer effectivement au rapprochement des peuples et à une meilleure compréhension entre les hommes.

C'est pourquoi, en exprimant l'espoir d'une convergence ultime des objectifs culturels et spirituels de l'humanité, la Conférence convient :

- que, dans son sens le plus large, la culture peut aujourd'hui être considérée comme l'ensemble des traits distinctifs, spirituels et matériels, intellectuels et affectifs, qui caractérisent une société ou un groupe social. Elle englobe, outre les arts et les lettres, les modes de vie, les droits fondamentaux de l'être humain, les systèmes de valeurs, les traditions et les croyances,
- et que la culture donne à l'homme la capacité de réflexion sur lui-même. C'est elle qui fait de nous des êtres spécifiquement humains, rationnels, critiques et éthiquement engagés. C'est par elle que nous discernons des valeurs et effectuons des choix. C'est par elle que l'homme s'exprime, prend conscience de lui-même, se reconnaît comme un projet inachevé, remet en question ses propres réalisations, recherche inlassablement de nouvelles significations et crée des oeuvres qui le transcendent.

En conséquence, la Conférence affirme solennellement les principes suivants, qui doivent régir les politiques culturelles :

IDENTITE CULTURELLE

1. Toute culture représente un ensemble de valeurs unique et irremplaçable puisque c'est par ses traditions et ses formes d'expression que chaque peuple peut manifester de la façon la plus accomplie sa présence dans le monde.
2. L'affirmation de l'identité culturelle contribue donc à la libération des peuples. Inversement, toute forme de domination nie ou compromet cette identité.

3. L'identité culturelle est une richesse stimulante qui accroît les possibilités d'épanouissement de l'espèce humaine en incitant chaque peuple, chaque groupe à se nourrir de son passé, à accueillir les apports extérieurs compatibles avec ses caractéristiques propres et à continuer ainsi le processus de sa propre création.
4. Toutes les cultures font partie du patrimoine commun de l'humanité. L'identité culturelle d'un peuple se renouvelle et s'enrichit au contact des traditions et des valeurs des autres peuples. La culture est dialogue, échange d'idées et d'expériences, appréciation d'autres valeurs et traditions ; dans l'isolement, elle s'épuise et meurt.
5. L'universel ne peut être posé abstraitement par aucune culture particulière ; il émerge de l'expérience de tous les peuples du monde affirmant chacun son identité. Identité culturelle et diversité culturelle sont indissociables.
6. Loin d'entraver la communion dans les valeurs universelles qui unissent les peuples, les particularités culturelles la favorisent. La reconnaissance du fait que des identités culturelles multiples se côtoient là où coexistent des traditions différentes constitue donc l'essence même du pluralisme culturel.
7. La communauté internationale considère de son devoir de veiller à préserver et à défendre l'identité culturelle de chaque peuple.
8. Tout cela appelle des politiques culturelles de nature à protéger, encourager et enrichir l'identité et le patrimoine culturel de chaque peuple, et à instaurer le respect et l'estime les plus absolus pour les minorités culturelles et les autres cultures du monde. L'humanité s'appauvrit lorsque la culture d'un groupe déterminé est méconnue ou détruite.
9. Il faut reconnaître l'égalité en dignité de toutes les cultures et le droit de chaque peuple et de chaque communauté culturelle d'affirmer, de préserver et de voir respecter son identité culturelle.

DIMENSION CULTURELLE DU DEVELOPPEMENT

10. La culture constitue une dimension fondamentale du processus de développement et contribue à renforcer l'indépendance, la souveraineté et l'identité des nations. La croissance a souvent été conçue en termes quantitatifs, sans que soit prise en compte sa nécessaire dimension qualitative, c'est-à-dire la satisfaction des aspirations spirituelles et culturelles de l'être humain. Le développement authentique a pour but le bien-être et la satisfaction constante de tous et de chacun.
11. Il est indispensable d'humaniser le développement, qui doit avoir pour finalité ultime la personne considérée dans sa dignité individuelle et sa responsabilité sociale. Le développement suppose que chaque individu et chaque peuple aient la possibilité de s'informer, d'apprendre et de communiquer son expérience.
12. Pour donner à tous les hommes l'occasion de se forger un meilleur destin, il convient d'adapter en permanence le rythme du développement.
13. Un nombre toujours croissant de femmes et d'hommes souhaitent un monde meilleur. Ils recherchent non pas seulement la satisfaction des besoins essentiels mais aussi l'épanouissement de l'être humain, son bien-être, et sa coexistence dans la solidarité avec tous les peuples. Leur objectif n'est pas la production, le gain ou la consommation en soi, c'est leur pleine réalisation individuelle et collective, et la préservation de la nature.
14. L'homme est à l'origine du développement ; il en est aussi la fin.
15. Toute politique culturelle doit retrouver le sens profond et humain du développement. Des modèles nouveaux s'imposent. Et c'est dans le domaine de la culture et de l'éducation qu'il nous faudra les trouver.
16. Un développement équilibré ne peut être assuré que par l'intégration des données culturelles dans les stratégies qui visent à le réaliser ; par conséquent, ces stratégies devraient toujours prendre en compte le contexte historique, social et culturel de chaque société.

CULTURE ET DEMOCRATIE

17. L'article 27 de la Déclaration universelle des droits de l'homme stipule : "Toute personne a le droit de prendre part librement à la vie culturelle de la communauté, de jouir des arts et de participer au progrès scientifique et aux bienfaits qui en résultent." Les Etats doivent prendre toutes les mesures nécessaires pour atteindre cet objectif.
18. La culture émane de la communauté tout entière et c'est à elle qu'elle doit retourner : ni sa production, ni ses bienfaits ne sauraient être l'apanage d'élites. La démocratie culturelle repose sur la participation la plus large de l'individu et de la société au processus de création de biens culturels et aux décisions qui concernent la vie culturelle, de même qu'à la diffusion et à la jouissance de la culture.
19. Il s'agit, surtout, d'ouvrir de nouvelles voies à la démocratie en assurant l'égalité des chances dans les domaines de l'éducation et de la culture.
20. Il faut décentraliser géographiquement et administrativement la vie culturelle, en veillant à ce que les institutions responsables soient mieux informées des préférences, des choix et des besoins de la société dans le domaine de la culture. Il est donc essentiel de multiplier les occasions de dialogue entre la population et les organismes culturels.
21. La démocratisation de la culture exige, tout d'abord, la décentralisation de l'accès aux loisirs et aux arts. Une politique culturelle démocratique apportera à toutes les communautés et à toute la population la possibilité de jouir des chefs-d'oeuvre artistiques.
22. Afin de garantir la participation de tous les individus à la vie culturelle, il faut éliminer les inégalités qui découlent notamment de l'origine et de la position sociale, de l'éducation, de la nationalité, de l'âge, de la langue, du sexe, des convictions religieuses, de la santé ou de l'appartenance à des groupes ethniques minoritaires ou marginaux.

PATRIMOINE CULTUREL

23. Le patrimoine culturel d'un peuple s'étend aux oeuvres de ses artistes, de ses architectes, de ses musiciens, de ses écrivains, de ses savants, aussi bien qu'aux créations anonymes, surgies de l'âme populaire, et à l'ensemble des valeurs qui donnent un sens à la vie. Il comprend les oeuvres matérielles et non matérielles qui expriment la créativité de ce peuple : langue, rites, croyances, lieux et monuments historiques, littérature, oeuvres d'art, archives et bibliothèques.
24. Tout peuple a le droit et le devoir de défendre et de préserver son patrimoine culturel, puisque les sociétés trouvent leur identité dans les valeurs qui sont pour elles une source d'inspiration créatrice.
25. Le patrimoine culturel a été souvent endommagé ou détruit par négligence ainsi que par les processus d'urbanisation, d'industrialisation et de pénétration technologique. Mais plus inacceptables encore sont les atteintes portées au patrimoine culturel par le colonialisme, les conflits armés, l'occupation étrangère et les valeurs imposées de l'extérieur. Toutes ces actions contribuent à rompre les liens unissant les peuples à leur passé et à effacer celui-ci de leur mémoire. Ce sont la préservation et l'appréciation de leur patrimoine culturel qui permettent donc aux peuples de défendre leur souveraineté et leur indépendance et, par là même, d'affirmer et de promouvoir leur identité culturelle.
26. La restitution à leurs pays d'origine des oeuvres qui leur ont été retirées de façon illicite est un principe fondamental des relations culturelles entre les peuples. A cet égard, les instruments, accords et résolutions internationaux existants pourraient être renforcés pour en accroître l'efficacité.

CREATION ARTISTIQUE ET INTELLECTUELLE ET EDUCATION ARTISTIQUE

27. L'épanouissement de la culture est indissociable tout autant de l'indépendance des peuples que de la liberté des individus. La liberté d'opinion et d'expression est indispensable à l'activité créatrice de l'artiste et de l'intellectuel.
28. Il est indispensable de créer des conditions sociales et culturelles propres à faciliter, stimuler et garantir la création artistique et intellectuelle, sans aucune discrimination de caractère politique, idéologique, économique et social.
29. Le développement et la promotion de l'éducation artistique supposent non seulement l'élaboration de programmes spécifiques propres à éveiller la sensibilité artistique et à aider les groupes ou institutions de création et de diffusion, mais aussi la promotion d'activités de nature à sensibiliser l'opinion publique à l'importance sociale de l'art et de la création intellectuelle.

RAPPORTS DE LA CULTURE AVEC L'EDUCATION, LA SCIENCE ET LA COMMUNICATION

30. Le développement global de la société exige des politiques complémentaires dans les domaines de la culture, de l'éducation, de la science et de la communication, afin d'établir un équilibre harmonieux entre le progrès technique et l'élévation intellectuelle et morale de l'humanité.
31. L'éducation est par excellence un moyen de transmission des valeurs culturelles nationales et universelles et doit permettre d'assimiler les connaissances scientifiques et techniques sans porter atteinte aux capacités et aux valeurs des peuples.
32. Il faut aujourd'hui une éducation globale et novatrice, visant non seulement à informer et à transmettre, mais aussi à former et à renouveler ; une éducation qui permette aux élèves de prendre conscience des réalités de leur temps et de leur milieu, qui favorise l'épanouissement de la personnalité, qui enseigne l'autodiscipline, le respect d'autrui, la solidarité sociale et internationale ; qui prépare à l'organisation et à la productivité, à la production de biens et de services vraiment nécessaires ; qui incite au renouvellement et stimule la créativité.
33. Il importe de revaloriser les langues nationales comme véhicules du savoir.
34. L'alphabétisation est une condition indispensable du développement culturel des peuples.
35. L'enseignement des sciences et de la technologie doit avant tout être conçu comme un processus culturel de développement de l'esprit critique, et être incorporé aux systèmes éducatifs en fonction des exigences du développement des peuples.
36. La circulation libre et la diffusion plus large et mieux équilibrée de l'information, des idées et des connaissances, qui constituent quelques-uns des principes d'un nouvel ordre mondial de l'information et de la communication, impliquent le droit de toutes les nations non seulement de recevoir mais aussi de transmettre des messages culturels, éducatifs, scientifiques et technologiques.
37. Les moyens de communication modernes doivent faciliter l'information objective sur les tendances culturelles qui peuvent être observées dans les différents pays, sans pour autant porter préjudice à la liberté créatrice et à l'identité culturelle des nations.
38. Les progrès technologiques de ces dernières années ont entraîné l'essor des industries culturelles. Quelle que soit leur organisation, celles-ci jouent un rôle important dans la diffusion des biens culturels. Dans leurs activités internationales, cependant, elles méconnaissent souvent les valeurs traditionnelles de la société, et suscitent des espoirs et des aspirations qui ne correspondent pas aux besoins réels de son développement. D'autre part, l'absence, surtout dans les pays en développement, d'industries culturelles nationales peut entraîner dépendance culturelle et aliénation.

39. Il est donc indispensable d'appuyer l'implantation d'industries culturelles, grâce à des programmes d'aide bilatérale ou multilatérale, dans les pays où elles font défaut, en veillant dans tous les cas à ce que la production et la diffusion des biens culturels répondent aux exigences du développement global de chaque société.
40. Les moyens de communication modernes jouent aujourd'hui un rôle fondamental en matière d'éducation et de diffusion culturelle. La société doit donc s'efforcer d'utiliser les techniques nouvelles de production et de communication de façon à les mettre au service d'un authentique développement individuel et collectif et à favoriser l'indépendance des nations en préservant leur souveraineté et en consolidant la paix dans le monde.

PLANIFICATION, ADMINISTRATION ET FINANCEMENT DES ACTIVITES CULTURELLES

41. La culture est le fondement nécessaire de tout développement authentique. La société doit déployer des efforts importants en vue de planifier, d'administrer et de financer les activités culturelles. Il convient, à cet effet, de prendre en considération les besoins et les problèmes de chaque société tout en veillant à assurer la liberté nécessaire à la création culturelle tant dans son contenu que dans son orientation.
42. Pour que le développement culturel dans les Etats membres soit effectif, il faut accroître les budgets qui y sont consacrés et utiliser des fonds de sources diverses dans la mesure du possible. Il faut également intensifier la formation de personnel pour les tâches de planification et d'administration culturelles.

COOPERATION CULTURELLE INTERNATIONALE

43. Il est essentiel pour l'activité créatrice de l'homme et l'épanouissement complet de l'individu et de la société d'assurer la plus large diffusion des idées et des connaissances sur la base de l'échange et de la rencontre entre cultures.
44. Une coopération et une compréhension sous-régionales, régionales, interrégionales et internationales plus vastes en matière culturelle sont des conditions préalables à la création d'un climat de respect, de confiance, de dialogue et de paix entre les nations. Pour instaurer pleinement ce climat, il faut réduire et éliminer les tensions et les conflits actuels, arrêter la course aux armements et réaliser le désarmement.
45. La Conférence réaffirme solennellement la valeur et l'applicabilité de la Déclaration des principes de la coopération culturelle internationale adoptée à sa quatorzième session, par la Conférence générale de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.
46. La coopération culturelle internationale doit reposer sur le respect de l'identité culturelle, de la dignité et de la valeur de chaque culture, de l'indépendance, de la souveraineté nationale et de la non-intervention. Par conséquent, les rapports de coopération entre les nations doivent éviter toute forme de subordination ou de substitution d'une culture à une autre. Il est en outre indispensable de rééquilibrer les échanges et la coopération culturels pour que les cultures les moins connues, en particulier celles de quelques pays en développement, fassent l'objet d'une plus large diffusion dans tous les pays.
47. Les échanges dans les domaines de la culture, de la science et de l'éducation doivent consolider la paix, respecter les droits de l'homme, et contribuer à l'élimination du colonialisme, du néo-colonialisme, du racisme, de l'apartheid et de toute forme d'agression, de domination ou d'intervention. La coopération culturelle doit également favoriser l'instauration d'un climat international propice au désarmement, afin que les ressources humaines et les sommes énormes qui sont affectées à l'armement puissent être consacrées à des objectifs constructifs tels que des programmes de développement culturel, scientifique et technologique.
48. Il est nécessaire de diversifier et de promouvoir la coopération culturelle internationale dans un cadre interdisciplinaire et en prenant spécialement en compte la formation de personnel qualifié en matière de services culturels.

49. Il convient de stimuler, en particulier, la coopération entre pays en développement, de manière que la connaissance d'autres cultures et d'autres expériences de développement enrichisse la vie de leurs peuples.
50. La Conférence réaffirme que le facteur éducatif et culturel est un élément essentiel des efforts déployés pour instaurer un nouvel ordre économique international.

UNESCO

51. Dans un monde bouleversé par des conflits qui mettent en danger les valeurs culturelles des civilisations, les Etats membres et le Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture doivent multiplier leurs efforts destinés à préserver ces valeurs et approfondir leur action en faveur du développement de l'humanité. Une paix durable doit être établie pour assurer l'existence même de la culture humaine.
52. Dans cette situation, les objectifs de l'Unesco, tels qu'ils sont définis dans son Acte constitutif, acquièrent une importante capitale.
53. La Conférence mondiale sur les politiques culturelles lance un appel à l'Unesco pour qu'elle poursuive et renforce son action de rapprochement culturel entre les peuples et les nations, et continue à accomplir la noble tâche de contribuer à ce que les hommes, au-delà de leurs diversités, réalisent le vieux rêve de fraternité universelle.
54. La communauté internationale rassemblée à cette Conférence fait sienne la devise de Benito Juárez :

"Entre les individus comme entre les nations, le respect du droit de l'autre est la paix."

ЧАСТЬ IV

ДЕКЛАРАЦИЯ МЕХИКО ПО ПОЛИТИКЕ В ОБЛАСТИ КУЛЬТУРЫ

В последние годы в мире произошли глубокие преобразования. Достижения науки и техники изменили ту роль, которую человек играет в современном мире, и характер его общественных отношений. Образование и культура, значение и важность которых существенно возросли, стали неотъемлемыми факторами подлинного прогресса человека и общества.

В наши дни, несмотря на то, что значительно возросли возможности диалога, международное сообщество испытывает также серьезные экономические трудности, растет неравенство между странами, многочисленные конфликты и опасные очаги напряженности угрожают миру и безопасности.

По этим причинам сейчас больше чем когда-либо необходимо крепить сотрудничество между государствами, гарантировать уважение к правам других и обеспечивать основные свободы человека и народов и их права на самоопределение. Сейчас больше чем когда-либо важно "укоренять в сознании людей идею защиты мира", которая, как записано в Уставе ЮНЕСКО, может утверждаться в первую очередь путем сотрудничества в области образования, науки и культуры.

Создав Всемирную конференцию по политике в области культуры в Мехико, международное сообщество решило внести эффективный вклад в дело сближения народов и достижения лучшего взаимопонимания между людьми.

Вот почему, выражая надежду на то, что в конечном итоге человечество придет к единым культурным и духовным целям, Конференция соглашается, что

- в самом широком смысле слова культура может рассматриваться как совокупность ярко выраженных черт, духовных и материальных, интеллектуальных и эмоциональных, характеризующих общество или социальную группу. Культура охватывает помимо искусства и литературы образы жизни, основные права человека, системы ценностей, традиции и веры;
- культура есть способность человека мыслить, анализировать себя и окружающих. Именно культура превращает нас в гуманные, разумные, критически мыслящие существа с моральными обязательствами. Именно с помощью культуры мы различаем ценности и делаем выбор. Через культуру человек познает себя, осознает себя как незавершенный продукт природы, критически осмысливает свои достижения, неустанно ищет новый смысл существования и создает произведения, отражающие его будущее.

В связи с этим, Конференция торжественно провозглашает следующие принципы, которые должны вдохновлять политику в области культуры:

КУЛЬТУРНАЯ САМОБЫТНОСТЬ

1. Любая культура представляет собой совокупность неповторимых и незаменимых ценностей, поскольку именно через свои традиции и формы выражения каждый народ заявляет о себе всему миру.
2. Утверждение культурной самобытности способствует освобождению народов, и наоборот, любая форма господства является отрицанием этой самобытности или угрозой ее существования.
3. Культурная самобытность представляет собой неоценимое богатство, которое расширяет возможности для всестороннего развития человека, мобилизуя каждый народ и каждую группу, заставляя их черпать силы в своем прошлом, усваивать элементы других культур, совместимые со своим характером, и тем самым продолжать процесс самосозидания.

Декларация

4. Все культуры составляют единое целое в общем наследии человека. Культурная самобытность народов обновляется и обогащается в результате контактов с традициями и ценностями других народов. Культура - это диалог, обмен мнениями и опытом, постижение ценностей и традиций других; в изоляции она увядает и погибает.
5. Ни одна культура не может абстрактно претендовать на право быть универсальной; универсальность складывается из опыта всех народов мира, каждый из которых утверждает свою самобытность. Культурная самобытность и культурное разнообразие неразрывно связаны друг с другом.
6. Культурные особенности не нарушают единства всеобщих ценностей, которые объединяют наши народы, более того они делают их более плодотворными. Многообразие составляет саму основу культурной самобытности там, где бок о бок существуют разные традиции.
7. Международное сообщество считает своим долгом сохранять и защищать культурное наследие каждого народа.
8. Все это требует такой культурной политики, которая бы охраняла, развивала и обогащала самобытность и культурное наследие каждого народа, обеспечивала полное уважение культурных меньшинств и других культур мира. Незнание культуры той или иной группы или ее уничтожение обедняет человечество в целом.
9. Необходимо признать равенство в достоинстве всех культур и право каждого народа и каждого культурного сообщества утверждать, сохранять свою культурную самобытность и обеспечивать ее уважение.

КУЛЬТУРНЫЙ АСПЕКТ РАЗВИТИЯ

10. Культура является фундаментальным аспектом процесса развития, содействующим укреплению независимости, суверенитета и самобытности народов. Развитие нередко оценивалось с количественной точки зрения без учета неотъемлемого качественного аспекта, то есть удовлетворения духовных и культурных запросов человека. Цель подлинного развития состоит в обеспечении благосостояния и удовлетворения потребностей общества и каждого человека.
11. Необходимо гуманизировать процесс развития, конечной целью которого должно быть обеспечение достоинства каждого человека и его ответственности перед обществом. Развитие предполагает, что каждый человек, каждый народ обладает возможностью получать информацию, приобретать знания и передавать свой опыт.
12. Для того чтобы каждый человек получил возможность формировать подлинно гуманное будущее, необходимо постоянно корректировать направление развития.
13. Все больше мужчин и женщин стремятся к лучшему миру. Они ищут не только удовлетворения основных потребностей, но и расцвета личности, благополучия и сосуществования со всеми народами. Их цель - не производство, доходы и потребление, как таковые, а полное самовыражение, индивидуальное и коллективное, и сохранение природы.
14. Человек - начало и конечная цель развития.
15. Любая политика в области культуры должна найти глубинный и гуманный смысл процесса развития. Нужны новые модели, и поиски таких моделей нужно вести в сфере культуры и образования.
16. Сбалансированное развитие может быть обеспечено только путем включения культурных аспектов в стратегию развития, поэтому планы и стратегии развития должны разрабатываться с учетом исторического, социального и культурного контекста каждого общества.

КУЛЬТУРА И ДЕМОКРАТИЯ

17. Статья 27 Всеобщей декларации прав человека гласит, что каждый человек имеет право свободно участвовать в культурной жизни общества, наслаждаться искусством, участвовать в научном прогрессе и пользоваться его благами. Государства должны принимать все необходимые меры для достижения этой цели.
18. Культура исходит от всего общества и должна возвращаться к нему: ни создание культуры, ни использование ее благ не должно быть привилегией элиты. Культурная демократия основывается на максимально широком участии человека и общества в производстве продуктов культуры, в процессе принятия решений, затрагивающих культурную жизнь, в распространении и использовании культуры.

19. Речь идет о том, чтобы прежде всего, открыть новые пути для демократии, обеспечив равенство возможностей в области образования и культуры.
20. Важно добиваться географической и административной децентрализации культурной жизни, а также стремиться к тому, чтобы учреждения, ответственные за культурную деятельность, были хорошо осведомлены о предпочтениях, желаниях и потребностях общества в вопросах культуры. Таким образом, необходимо расширять возможности проведения диалога между населением и культурными организациями.
21. Демократизация культуры требует прежде всего децентрализации очагов культуры, где создаются произведения и где ими можно наслаждаться. Демократичная политика в области культуры даст всем коллективам и всему населению возможность восхищаться шедеврами искусства.
22. Для того чтобы гарантировать участие всех людей в культурной жизни, необходимо устранить неравенство, вытекающее из социального происхождения и положения, образования, национальности, возраста, языка, пола, религиозных убеждений, здоровья или принадлежности к маргинальным и иным этническим группам меньшинств.

КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ

23. Культурное наследие народа включает произведения его художников, архитекторов, музыкантов, писателей, ученых, а также на работы неизвестных мастеров народного творчества и всю совокупность ценностей, дающих смысл существованию человека. Оно охватывает как материальные, так и нематериальные произведения, выражающие творчество народа, его язык, обычаи, верования; оно включает исторические места и памятники, литературу, произведения искусства, архивы и библиотеки.
24. Защищать и сохранять свое культурное наследие – право и обязанность каждого народа, поскольку облик общества отражается в ценностях, которые являются источником творческого созидания.
25. Культурное наследие нередко подвергалось частичному разрушению или полному уничтожению в результате небрежного отношения или урбанизации, индустриализации и технократизации. С чем, однако, совершенно нельзя примириться – это с урон, который наносят культурному наследию колониализм, вооруженные конфликты, иностранная оккупация и ценности, навязанные извне. Все эти действия направлены на уничтожение уз и памяти, связывающих народы со своим прошлым. Сохранение и изучение культурного наследия позволяет народам защищать свой суверенитет и независимость, а следовательно утверждать и развивать свою самобытность.
26. Возвращение странам происхождения ценностей, которые были незаконно вывезены за границу, является основным принципом культурных взаимоотношений между народами. В этих целях, а также для повышения их эффективности существующие международные документы, соглашения и резолюции могут быть далее усилены.

ХУДОЖЕСТВЕННОЕ И ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЕ ТВОРЧЕСТВО И ХУДОЖЕСТВЕННОЕ ВОСПИТАНИЕ

27. Расцвет культуры неразрывно связан как с независимостью народов, так и со свободой личности. Свобода убеждений и выражения их – неотъемлемое условие художественного творчества работников умственного труда и искусства.
28. Необходимо создавать социальные и культурные условия, которые будут облегчать, стимулировать и гарантировать художественное и интеллектуальное творчество без какой-либо дискриминации политического, идеологического, экономического и социального характера.
29. Развитие и популяризация художественного воспитания предполагает не только разработку специальных программ развития художественного восприятия и поддержку групп или учреждений, занимающихся созданием и распространением произведений культуры, но и расширение мероприятий, содействующих привлечению внимания общественности к социальной роли искусства и интеллектуального творчества.

ОТНОШЕНИЯ КУЛЬТУРЫ С ОБРАЗОВАНИЕМ, НАУКОЙ И КОММУНИКАЦИЕЙ

30. Всестороннее развитие общества требует взаимосвязанной политики в области культуры, образования, науки и коммуникации с целью обеспечения равновесия между техническим прогрессом и интеллектуальным развитием и нравственным совершенствованием человека.

Декларация

31. Образование является превосходным средством передачи национальных и универсальных культурных ценностей; оно должно обеспечивать усвоение научно-технических знаний без нанесения ущерба творческому потенциалу и ценностям народа.
32. Сегодня необходимо глобальное и новаторское образование, призванное не только информировать и передавать знания, но и формировать и обновлять. Необходимо образование, которое поможет учащимся осознать себя во времени и пространстве; которое будет способствовать расцвету личности; которое научит их самодисциплине, уважению других, социальной и международной солидарности; которое научит их организованности и производительности, равно как побудит их производить действительно необходимые товары и услуги; которое будет стимулировать обновление и созидательную деятельность.
33. В этой связи необходимо по-новому рассматривать применение национальных языков для передачи знаний.
34. Распространение грамотности является неперенным условием культурного развития народов.
35. Преподавание научно-технических дисциплин необходимо прежде всего рассматривать как культурный процесс и воспитание критического отношения к действительности; его необходимо сделать составной частью систем образования в зависимости от потребностей развития народов.
36. Свободное и более широкое и сбалансированное распространение информации, идей и знаний, что составляет один из принципов нового всемирного порядка в области информации и коммуникации, подразумевает право всех государств передавать и получать сообщения в области культуры, образования, науки и техники.
37. Современные средства коммуникации должны облегчать передачу объективной информации о культурных событиях, происходящих в разных странах, не нанося при этом ущерба свободе и культурной самобытности народов.
38. В последние годы технический прогресс повлек за собой развитие "индустрий культуры". Будучи мощными рычагами широкого распространения культуры ценностей, эти индустрии могут, тем не менее, стать источниками культурной зависимости и отчуждения как в их собственной стране, так и в других странах, если они, как бы они ни были организованы и под чьим бы контролем ни находились, игнорируют традиционные ценности общества и навязывают надежды и чаяния, которые не соответствуют истинным потребностям развития общества. С другой стороны, отсутствие собственной индустрии культуры, прежде всего в развивающихся странах, может повлечь за собой культурную зависимость и отчуждение.
39. Поэтому нужно поддерживать создание индустрии культуры с помощью программ двусторонней или многосторонней помощи в тех странах, где ее нет, добиваясь того, чтобы во всех случаях производство и распространение культурной продукции отвечало потребностям всестороннего развития каждого общества.
40. Современные средства коммуникации играют фундаментальную роль в образовании и в распространении культуры. Поэтому общество должно стремиться использовать новые технические средства производства и коммуникации таким образом, чтобы поставить их на службу подлинному развитию каждого человека и общества, а также укреплению независимости стран при сохранении их суверенитета и упрочения мира во всем мире.

ПЛАНИРОВАНИЕ, АДМИНИСТРАЦИЯ И ФИНАНСИРОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ОБЛАСТИ КУЛЬТУРЫ

41. Культура составляет неотъемлемую основу любого подлинного развития. Общество должно уделять серьезное внимание планированию, администрации и финансированию деятельности в области культуры. С этой целью необходимо принимать во внимание потребности и проблемы каждого общества, обеспечивая при этом свободу, необходимую для культурного творчества как по содержанию, так и по ориентации.
42. Для обеспечения эффективности процесса культурного развития в государствах-членах необходимо увеличивать по мере возможности объем выделяемых на эти цели средств и использовать средства из разных источников. Необходимо также расширять подготовку специалистов по вопросам развития в области планирования и администрации культуры.

МЕЖДУНАРОДНОЕ КУЛЬТУРНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

43. Для созидательной деятельности человека и общества и их всестороннего развития необходимо добиваться максимально широкого распространения идей и знаний с помощью обменов и контактов между культурами.
44. Более широкое субрегиональное, региональное и международное культурное сотрудничество и взаимопонимание необходимы для создания климата уважения, доверия, диалога и мира между народами. Такой климат не может быть полностью создан без сокращения и ликвидации нынешних конфликтов и напряженности, без прекращения гонки вооружений и без разоружения.
45. Конференция торжественно подтверждает значение и актуальность Декларации принципов международного культурного сотрудничества, принятой Генеральной конференцией Организации Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры на четырнадцатой сессии.
46. Международное культурное сотрудничество должно базироваться на уважении культурной самобытности, достоинства и ценностей каждой культуры, независимости и национального суверенитета и невмешательства. Соответственно в сотрудничестве между государствами необходимо избегать каких бы то ни было форм неравенства и подчинения, а также замену одной культуры другой. Необходимо установить равновесие в области обменов и культурного сотрудничества с тем, чтобы наименее известные культуры, в особенности некоторых развивающихся стран, получили широкую известность во всех странах.
47. Распространение культуры, образования и науки и их взаимодействие должны укреплять мир, способствовать уважению прав человека и ликвидации колониализма, неоколониализма, расизма, апартеида и всех форм агрессии, господства и вмешательства. Культурное сотрудничество должно содействовать установлению международного климата, благоприятного для разоружения, с тем чтобы огромные средства и людские ресурсы, выделяемые на вооружения, могли быть направлены на конструктивные цели, такие, как осуществление программ развития культуры, науки и техники.
48. Необходимо расширять и диверсифицировать международное культурное сотрудничество на междисциплинарной основе, уделяя особое внимание подготовке квалифицированных работников сферы культуры.
49. Особо следует поощрять сотрудничество между развивающимися странами с тем, чтобы знакомство с культурами и опытом одних государств обогащало жизнь и опыт других.
50. Конференция вновь подтверждает, что образование и культура играют важную роль в установлении нового международного экономического порядка.

ЮНЕСКО

51. В мире, потрясаемом конфликтами, которые ставят под угрозу культурные ценности цивилизации, государства-члены и Секретариат Организации Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры должны умножить усилия с целью сохранить эти ценности и углубить свои действия в пользу развития человечества. Для обеспечения самого существования человеческой культуры необходимо установить прочный мир.
52. В сложившейся ситуации цели ЮНЕСКО, закрепленные в ее Уставе, приобретают фундаментальную важность.
53. Поэтому Всемирная конференция по политике в области культуры обращается к ЮНЕСКО с призывом продолжать и усиливать свою деятельность по культурному сближению народов и государств, продолжать осуществлять свою благородную задачу, содействуя тому, чтобы люди, несмотря на свои различия, осуществили вековую мечту о всеобщем братстве.
54. Собравшись на эту Конференцию, мировое сообщество присоединяется к девизу Бенито Хуареса: "Уважение к другим в отношениях между людьми и между государствами - это мир".

لقد شهد العالم تحولات عميقة الغور خلال السنوات الأخيرة ، وأسفر تقدم العلم والتكنولوجيا عن تغيير مكانة الانسان في هذا العالم ، وعن تغيير طبيعة علاقاته الاجتماعية . وتلعب التربية والثقافة ، اللذان اتسع مدلولهما ومداهما بدرجة بالغة ، دورا أساسيا في تحقيق التنمية الأميلة للفرد والمجتمع في وقت معا .

وعلى الرغم من تزايد فرص الحوار في عصرنا فإن على مجتمع الأمم أن يواجه كذلك سلسلة من المعويات الاقتصادية . وتفاوتا يتفاقم بين الأمم ، ومنازعات شتى وتوترات خطيرة تهدد السلام والأمن .

ومن أجل ذلك تدعو الحاجة - أكثر من أي وقت مضى - الى ارساء تعاون أوثق عرى بين الأمم ، لضمان الاحترام لحقوق الآخرين ، ولكفالة ممارسة الحريات الأساسية للأفراد وللشعوب . وحق الشعوب في تقرير مصيرها . كذلك تدعو الحاجة - أكثر من أي وقت مضى - لأن نبني في عقول البشر "حصون السلام" التي لا يمكن تشييدها - كما يؤكد الميثاق التأسيسي لليونسكو - الا عن طريق التربية والعلم والثقافة بوجه خاص .

ولقد صرح عزم المجتمع الدولي ، باجتماعه في مدينة مكسيكو بمناسبة انعقاد المؤتمر الدولي بشأن السياسات الثقافية ، على أن يسهم بصورة ايجابية في تحقيق التقارب بين الشعوب وفي التوصل الى مزيد من التفاهم بين البشر .

وبناء على ذلك ، يعرب المؤتمر عن ايمانه بتطابق الأهداف الثقافية والروحية العليا للانسانية ، ويوافق على ما يلي :

- ان الثقافة ، بمعناها الواسع ، يمكن أن ينظر اليها اليوم على أنها جماع السمات الروحية والمادية والفكرية والعاطفية التي تميز مجتمعا بعينه أو فئة اجتماعية بعينها ، وهي تشمل الفنون والآداب وطرائق الحياة كما تشمل الحقوق الأساسية للانسان ونظم القيم والتقاليد والمعتقدات .

- وان الثقافة هي التي تمنح الانسان قدرته على التفكير في ذاته ، وهي التي تجعل منا كائنات تتميز بالانسانية المتمثلة في العقلانية والقدرة على النقد والالتزام الأخلاقي ، وعن طريقها نهتدى الى القيم ونمارس الاختيار . وهي وسيلة الانسان للتعبير عن نفسه ، والتعريف على ذاته كمشروع غير مكتمل ، والاعادة النظر في انجازاته والبحوث دون توان عن مدلولات جديدة وابداع اعمال يتفوق فيها على نفسه .

وتأسيسا على ما تقدم ، يؤكد المؤتمر كذلك رسميا المبادئ التالية التي ينبغي أن تحكم السياسات الثقافية :

الذاتية الثقافية

(١) لكل ثقافة قيمها الفريدة التي لا بديل عنها ، ذلك لأن ثراث كل شعب وأشكال التعبير الخاصة به هي أمضى وسائله للأفصاح عن وجوده في هذا العالم ،

(٢) وهكذا يسهم تأكيد الذاتية الثقافية في تحرير الشعوب ؛ بينما تشكل السيطرة ، على اختلاف أشكالها ، انكارا لها أو انتقاما منها .

ϵ .

الثقافة والديمقراطية

(١٧) تنص المادة ٢٧ من الإعلان العالمي لحقوق الإنسان على أن لكل فرد الحق في المشاركة الحرة في الحياة الثقافية للمجتمع، وفي التمتع بالفنون والإسهام في التقدم العلمي والاستفادة مما ينتج عنه من مزايا. ويجب أن تتخذ جميع الدول التدابير اللازمة لبلوغ هذا الهدف.

(١٨) ينبع الثقافة من المجتمع في جملته، وينبغي أن تعود اليه: ولا يجوز أن تكون الثقافة وقفا على المفوة وحدها لا في إنتاجها ولا في التمتع بشمارها. وترتكز ديمقراطية الثقافة على اشتراك الفرد والمجتمع على أوسع نطاق ممكن في ابداع المنتجات الثقافية وفي اتخاذ القرارات بشأن الحياة الثقافية، وليس نشر الثقافة والتمتع بها.

(١٩) يتعلق الأمر قبل كل شيء بارتداد سبل جديدة للديمقراطية عن طريق كفالة تكافؤ الفرص في مجال التربية والثقافة.

(٢٠) يتعين تحقيق لا مركزية الحياة الثقافية من الوجهتين الجغرافية والإدارية، بالعمل على أن تكون المؤسسات المسؤولة عن العمل الثقافي أكثر وعياً بأفضليات المجتمع واختياراته واحتياجاته فيما يتعلق بالشؤون الثقافية، ومن اللازم إذن أن تضاعف فرص الحوار بين السكان وبين الهيئات الثقافية.

(٢١) تتطلب ديمقراطية الثقافة قبل كل شيء تحقيق لا مركزية الانتفاع بسبل قضاء أوقات الفراغ وبالفنون الجميلة والتمتع بها. وينبغي للسياسات الثقافية الديمقراطية أن تتيح لكل المجتمعات المحلية ولكل السكان فرصة الاستمتاع بالروائع الفنية.

(٢٢) ضمانا لمشاركة جميع الأفراد في الحياة الثقافية، ينبغي القضاء على أوجه عدم المساواة، ولا سيما تلك التي تنشأ بسبب الأمل، أو المركز الاجتماعي، أو التعليم أو الجنسية أو السن أو اللغة أو الجنس أو المعتقدات الدينية أو الحالة الصحية أو الانتماء إلى جماعات اثنية تمثل أقليات أو تعيش على هامش المجتمع.

التراث الثقافي

(٢٣) يشمل التراث الثقافي لكل شعب أعمال فنانيه ومهندسيه المعماريين وموسقييه وكتابه وعلمائه كما يشمل الأعمال الإبداعية التي لا يعرف مؤلفوها والتي انبثقت من روح الشعب، وكافة القيم التي تغذي على الحياة معناتها. ويشمل التراث الأعمال المادية وغير المادية التي تعبر عن قدرات الشعب الإبداعية، مثل اللغات والشعائر والمعتقدات والمواقع والآثار التاريخية والأدب والأعمال الفنية والمحفوظات والمكتبات.

(٢٤) من حق كل شعب بل ومن واجبه أن يدافع عن تراثه الثقافي وأن يعمل على صونه. لأن المجتمعات انتماء تؤكد ذاتيتها من خلال القيم التي تجد فيها مصدرا للإلهام الخلاق.

(٢٥) لقد طالما تعرض التراث الثقافي للتلط أو التدمير نتيجة للإهمال ومن جراء عمليات التحول الحضري والتصنيع والتفكك التكنولوجي. ولكن شيئا من ذلك لا يماثل فداحة الأضرار التي لحقت بالتراث الثقافي نتيجة للاستعمار والنزاعات المسلحة والاحتلال الأجنبي والقيم الأجنبية المفروضة على الشعوب مما يسهم في تقطيع علائقها بماضيها ومحوه من ذاكرتها. ومن ثم فإن صون الشعوب لتراثها الثقافي وتقديرها إياه هما العاملان اللذان يمكنانها من الدفاع عن سيادتها واستقلالها، ومن ثم التوصل إلى تأكيد ذاتيتها الثقافية وتعزيزها.

(٢٦) تدرج إعادة الأعمال التي انتزعت بطرق غير مشروعة إلى بلادها الأصلية في عداد المبادئ الأساسية للعلاقات الثقافية بين الشعوب. ويمكن في هذا الصدد تعزيز الوثائق والاتفاقات والقرارات الدولية السارية حاليا لزيادة فعاليتها.

الإبداع الفنى والفكرى والتربية الفنية

(٢٧) لا ينبغي ازدهار الثقافة عن استقلال الشعوب ولا عن حرية الأفراد، وتعتبر حرية الرأي والتعبير شرطاً لازماً يتعين توافره كي يتسنى للفنان والمثقف أن يمارس نشاطه الإبداعي . ولا يجوز أن تخضع قدرات الفرد الخلاقة لحدود أو قيود سوى ما تفرضه عليه مسؤوليته الأخلاقية والاجتماعية .

(٢٨) ويتعين توفير الظروف الاقتصادية والاجتماعية والثقافية المواتية لتيسير الإبداع الفنى والفكرى وحفزها وكفالة احترامه دون أدنى تمييز سياسى أو ايدىولوجى أو اقتصادى أو اجتماعى .

(٢٩) لا يغترب تطوير تعليم الفنون وتعزيزه مجرد وضع برامج محددة لايقاظ الحس الفنى ، ومعاونة جماعات أو مؤسسات الإبداع والنشر فحسب ، ولكنهما يلترزمان أيضاً تعزيز الأنشطة التى تؤدى بطبيعتها الى توعية الرأى العام بالأهمية الاجتماعية للفن والإبداع الفكرى .

العلاقة بين الثقافة وبين التربية والعلوم والاتصال

(٣٠) تقتضى التنمية الشاملة للمجتمع وضع سياسات متكاملة فى مجالات الثقافة والتربية والعلوم والاتصال ، من أجل تحقيق توازن متناغم بين التقدم التكنولوجى وبين النهوض بالبشرية على الصعيد الفكرى والروحى .

(٣١) يعتبر النظام التعليمى خير وسيلة لنقل القيم الثقافية الوطنية والعالمية؛ وينبغى له أن يعين على تمثيل المعارف العلمية والتكنولوجية دون مساس بقدرات الشعوب وقيمتها .

(٣٢) من اللازم أن يمحى التعليم شاملاً ومجدداً ولا يقتصر هدفه على مجرد الاعلام والنقل ، بل يعدوهما الى التكوين والتجديد؛ وثمة حاجة الى تعليم يعين التلاميذ على الوعى بواقع زمنهم وبيئتهم . ويمهدهم السبيل لازدهار شخصيتهم ، ويعلمهم الانضباط الذاتى واحترام الغير ، والتضامن الاجتماعى والدولى، ويؤهلهم للتنظيم والعناية بالانتاجية ولانتاج سلع وخدمات ضرورية حقاً، ويحثهم على التجدد ويحفزهم الى الإبداع .

(٣٣) من المهم احياء اللغات الوطنية كأداة لنقل المعرفة .

(٣٤) محو الأمية شرط لا غنى عنه لتحقيق التنمية الثقافية للشعوب .

(٣٥) يجب أن ينظر الى تعليم العلوم والتكنولوجيا على أنه قبل كل شيء عملية ثقافية لتنمية عقليات ناقدة؛ كما يجب ادراج هذا التعليم فى اطار النظم التعليمية وفقاً لمتطلبات تنمية الشعوب .

(٣٦) ان التداول الحر للمعلومات والأفكار والمعارف ونشرها على نطاق أوسع وبعمورة أكثر توازناً هى مبادئ النظام العالمى الجديد للاعلام والاتصال ؛ وهما يعنيان حق جميع الأمم فى نقل الرسائل الثقافية والتربوية والعملية والتكنولوجية وفى تلقيها .

(٣٧) ينبغى أن تتكفل وسائل الاتصال الحديثة بتيسير اعلام موضوعى عن تطور الأحداث الثقافية التى يمكن تتبعها فى مختلف البلاد دون أن يؤدى ذلك الى المساس بحرية الإبداع أو بالذاتيات الثقافية للأمم .

(٣٨) لقد أفضت أوجه التقدم التكنولوجى خلال السنوات الأخيرة الماضية الى نمو الصناعات الثقافية نمواً سريعاً وكبيراً . وأياً كان تنظيم هذه الصناعات ، فإنها تقوم بدور هام فى نشر السلع الثقافية، غير أنها فى أنشطتها الدولية كثيراً ما تتجاهل القيم التقليدية السائدة فى المجتمع، وتبتعث فيه آمالاً وتطلعات لا تتفق مع الاحتياجات الحقيقية لتنميته . ومن جهة أخرى فإن عدم وجود صناعات ثقافية وطنية فى البلدان النامية بمفئة خاصة يمكن أن يؤدى الى التبعية الثقافية والاغتراب الثقافى .

(٣٩) فلا بد إذن من دعم نشوء الصناعات الثقافية ونموها، بغضل برامج المعونة الثنائية أو المتعددة الأطراف في البلدان التي لا تتوافر فيها هذه الصناعات، شريطة الحرص على أن يكون إنتاج السلع الثقافية متوزعاً ومتساوياً، إنما مع مقتضيات التنمية الشاملة لكل مجتمع.

(٤٠) تقوم وسائل الأعمال الحديثة اليوم بدور أساسي في مجال التعليم ونشر الثقافة، ومن ثم فقد بات من الضروري للمجتمع أن يستخدم التقنيات الجديدة للإنتاج والاتصال على نحو يحقق مساهمها في بلوغ تنمية فردية وجماعية حقيقية، وتعزيز استقلال الأمم من خلال الحفاظ على سيادتها، ودعم السلام العالمي.

تخطيط الأنشطة الثقافية وإدارتها وتمويلها

(٤١) إن الثقافة هي الأساس اللازم لكل تنمية حقّة. ولا مناص للمجتمع من أن يكرس جهوداً كبيرة لتخطيط الأنشطة الثقافية وإدارتها وتمويلها. ومن المفيد في هذا العدد أن تراعى احتياجات كل مجتمع ومشكلاته، مع الحرص على كفالة الحرية اللازمة للإبداع الثقافي سواء أكان ذلك من حيث مضمونه أو توجيهه.

(٤٢) لكي تكون التنمية الثقافية في الدول الأعضاء متسمة بالفعالية، ينبغي زيادة الميزانيات المخصصة لها واستخدام أموال من مصادر مختلفة قدر الامكان. كما يجدر تكثيف تدريب الموظفين الملائمين للنهوض بمهام تخطيط الثقافة وإدارتها.

التعاون الثقافي الدولي

(٤٣) تتطلب الأنشطة الإبداعية للإنسان كما يتطلب تفنيد طاقاته تفتحاً كاملاً تأمين نشر الأفكار والمعارف على أوسع نطاق. وعلى أساس التبادل والالتقاء بين الثقافات.

(٤٤) إن قيام تعاون وتفاهم أوسع نطاقاً في الشؤون الثقافية على كل من الصعيد دون الإقليمي والإقليمي وفيما بين الأقاليم والدول لهو شرط مسبق لإيجاد مناخ من الاحترام والشقة والحوار والسلام بين الأمم. وينبغي لتوفير هذا المناخ بصورة كاملة أن يتم التخفيف من حدة التوترات والنزاعات القائمة وإزالتها، وأن يوقف سباق التسلح، وأن يتحقق نزع السلاح.

(٤٥) ويؤكد المؤتمر رسمياً من جديد قيمة وإلحاحية إعلان مبادئ التعاون الثقافي الدولي الذي اعتمدته المؤتمر العام لمنظمة الأمم المتحدة للتربية والعلم والثقافة في دورته الرابعة عشرة في ٤ نوفمبر/تشرين الثاني ١٩٦٦.

(٤٦) ينبغي أن يركز التعاون الثقافي الدولي على احترام الذاتية الثقافية وكرامة كل ثقافة وما لها من قيمة، وعلى الاستقلال والسيادة الوطنية وعدم التدخل في الشؤون الداخلية للغير. وينبغي بالتالي أن يراعى في علاقات التعاون بين الشعوب تحايي جميع أشكال اختلال التوازن أو إخضاع ثقافة لشقافة أو إحلال ثقافة محل أخرى، ولا مندوحة علاوة على ذلك عن إعادة التوازن إلى المبادلات وعلاقات التعاون الثقافي كي يتاح للثقافات المعروفة بدرجة أقل، ولأسيما ثقافات بعض البلدان النامية، أن تنشر على نطاق أوسع في كافة الأقطار.

(٤٧) ينبغي للمبادلات في ميادين الثقافة والعلم والتربية أن تستهدف تعزيز السلام وحماية حقوق الإنسان، والإسهام في عملية الاستعمار والاستعمار الجديد والعنصرية والفعل العنصري وجميع أشكال العدوان والهيمنة والتدخل. كما ينبغي أن يساعد التعاون الثقافي على تهيئة مناخ دولي مؤات لنزع السلاح، لكي يتسنى الانتفاع بالموارد البشرية والمبالغ الهائلة المخصصة للتسلح في تحقيق أهداف بناءة مثل برامج التنمية الثقافية والعلمية والتكنولوجية.

(٤٨) من الضروري تنويع وتعزيز التعاون الثقافي الدولي في إطار جامع بين التخصصات، مع العناية بتدريب الموظفين المؤهلين في مجال الخدمات الثقافية بوجه خاص.

(٤٩) ينبغي تشجيع التعاون بين البلدان النامية بوجه خاص على نحو يثرى حياة شعوبها من خلال التعرف على الثقافات الأخرى وخبرات التنمية الأخرى .

(٥٠) يؤكد المؤتمر من جديد على أن العامل التربوي الثقافي يشكل عنصرا أساسيا للجهود التي تبذل لأقامة نظام اقتصادى دولى جديد.

اليونسكو

(٥١) فى عالم تمزقه النزاعات التى تعرض القيم الثقافية للحضارات للخطر، ينبغي للدول الأعضاء ولسكرتارية منظمة الأمم المتحدة للتربية والعلم والثقافة مضاعفة الجهود التى تبذلها من أجل الحفاظ على هذه القيم، وتعميق أنشطتها الهادفة الى تنمية الانسان ، كما ينبغي اقامة سلام دائم ضمانا لبقاء الثقافة الانسانية ذاتها.

(٥٢) وفى ظل هذه الأوضاع تكتسب أهداف اليونسكو - حسبما حددت فى ميثاقها التأسيسى - أهمية قصوى .

(٥٣) وان المؤتمر العالمى بشأن السياسات الثقافية ليوجه نداء الى اليونسكو بأن تواصل وتدعم أنشطتها الرامية الى التقريب الثقافى بين الشعوب والأمم، وبأن تبنى قدما فى تبادلية رسالتها النبيلة فى معاونة البشر، رغم تنوعهم، على تحقيق الحلم القديم الذى ينادى بالأخوة العالمية .

(٥٤) ويعرب المجتمع الدولى فى هذا المؤتمر عن تأييده للشعار الذى أطلقه بنيتو خواريز، إذ قال : "فلى العلاقات بين الأفراد وفى العلاقات بين الأمم ، يصبح معنى السلام هو احترام حقوق الآخرين".

墨西哥城文化政策宣言

近年来，世界经历了深刻的变化，科学和技术进步改变了人在世界上的地位和（及其）社会关系的性质。教育和文化的意义和范围都显著地扩大了，成了个人和社会得以真正发展的基本条件。

尽管当今对话机会不断增加，但国际社会仍面临严重的经济困难，各国之间的不平等日益加剧，许多冲突和严重的紧张形势正威胁着和平与安全。

因此，现在比以往任何时候都迫切需要加紧国与国之间的合作，保证尊重别国的权利，并确保人类和各国人民行使基本自由和行使自决权。现在比以往任何时候都迫切需要在每一个人的思想意识中筑起“和平屏障”，而这种“和平之屏障”，正如教科文组织《组织法》中所申明，主要是通过教育、科学及文化来筑起。

值此世界文化政策会议在墨西哥城开会之际，国际社会决定为密切各国人民的交往和扩大人与人之间更好的谅解作出有效的贡献。

会议表达了人类各种文化和精神目标的最终会聚的希望，并承认：

从最广泛的意义讲，文化现在可以看成是由一个社会或社会集团的精神、物质、理智和感情等方面显著特点所构成的综合的整体，它不仅包括艺术和文学，也包括生活方式、人类的基本权利、价值体系、传统和信仰。

文化赋予人类对自己进行思考的能力。文化使我们真正成为有理性的，有批判精神的，有道德的人。通过文化，我们认清了价值的意义，并进行抉择。人类通过文化表达思想，认识自己，承认自己并非完美无缺，对自己的成就进行质疑，不倦地研究新的意义，创作超越自己的作品。

因此，会议庄严承认下列文化政策指导原则：

文 化 特 性

1. 每种文化代表一整套独特的不可替代的价值，因为每个民族通过其传统和表达方式最完美地体现其存在于世界之林。

2. 因此,肯定文化特性有助于各国人民的解放。反之,任何形式的统治都是对这种特性的否定或损害。
3. 文化特性是一种激励性的财富,它能提高人类的发展能力,推动各民族和集团从其历史中吸取营养,接受与其固有特点相适应的外来帮助,并从而继续自身创造过程。
4. 一切文化都是人类共同遗产的组成部分。一个民族的文化特性是在与其他民族的传统和价值的接触中得到更新和丰富的。文化是对话,是思想经验的交流,是对其他价值和传统的评价;一旦孤立,它就会枯萎死亡。
5. 任何一种文化都不能抽象地呈现世界性,世界性只能来自于肯定其特性的世界各民族的经验。文化特性与文化多样性是不可分离的。
6. 各自的文化特点不会妨碍反而会丰富把各国人民联在一起的世界性价值的交流。因此,承认不同传统共存之处并存在着多种文化特性,就构成了文化多元性的实质。
7. 国际社会认为有义务注意保存和维护各民族的文化特性。
8. 所有这一切都说明有必要确定一种能够保护、促进和丰富每一民族的不同特性和文化遗产的文化政策,一种绝对尊重和充分鉴赏少数人文化及世界上其他文化的文化政策。忽视或破坏任何集团的文化都是整个人类的损失。
9. 必须承认各种文化在尊严上的平等;承认每个民族、每个文化集团都有权肯定、保存和使其文化特性得到尊重。

发展的文化方面

10. 文化是发展过程的一个基本方面,它有助于加强各民族的独立、主权和特性。增长往往注重数量,而不考虑必要的质量方面,即满足人的精神和文化的愿望。真正发展的目的在于使每个人都永远过着幸福和充实的生活。
11. 至关重要的是使发展事业合乎人性,其最终目的应是使人既有个人尊严同时也对社会负责。发展意味着每个个人和民族都能够了解外界情况,享有学习和交流经验的机会。
12. 要使人人都能得到美好的命运,必须不断调整发展的步伐。
13. 愈来愈多的男男女女都希望有一个美好的世界,他们不仅追求满足基本需要,也追求人的发展、福利以及同世界所有民族和平相处。他们的目标不是生产、收入或消费本身,而是充分实现个人和集体的自我完善和保护自然。
14. 人是发展的起源和目标。
15. 任何文化政策都应将发展的深刻人文意义予以恢复。我们需要新的方式,而这些新的方式只有在文化和教育领域中才能找到。

16. 只有通过把文化因素纳入旨在实现发展的战略才能保证平衡的发展，因此，这种战略必须始终考虑每个社会的历史、社会和文化背景。

文 化 与 民 主

17. 《世界人权宣言》第二十七条宣布：“人人有权自由参加社会的文化生活，欣赏艺术，分享科学进步及其裨益”。各国应采取一切必要措施实现这一目标。
18. 文化是从整个社会中产生的，并且仍应回到社会中去；文化的创造和享受都不应该是杰出人物的特权。文化民主建筑在个人和社会最广泛地参与文化财富的创造，参与有关文化生活的决定，并参与文化的传播和享受。
19. 首要目标应是通过教育和文化方面的机会均等，开辟新的民主渠道。
20. 应从地理和行政管理上对文化生活进行非集中化，注意主管机构更好地了解社会在文化领域中的爱好、选择和需要。因此，有必要增加人民与文化机构进行对话的机会。
21. 文化民主首先要分散娱乐和艺术享受的场所。一项民主的文化政策将使所有社会和全体人民都能享受艺术珍品。
22. 为了保证所有人都能参与文化生活，必须消除由于出身和社会地位教育、民族、年龄、语言、性别、宗教信仰、健康状况和由于属于少数民族集团或处于社会边缘的种族集团而产生的不平等现象。

文 化 遗 产

23. 一个民族的文化遗产包括它的艺术家、建筑师、音乐家、作家、学者的作品，也包括从人民的灵感中涌现的民间无名艺术家的创作，以及使生活具有意义的一切价值。它包括反映这个民族创造性的物质的和非物质的作品，即语言、礼仪、信仰、历史遗址和古迹、文学、艺术作品、档案和图书馆。
24. 每个国家的人民都有权利和义务捍卫和保存其文化遗产，因为社会是通过作为其创作灵感来源的各种价值来认识自己的。
25. 由于忽视，也由于城市化、工业化和技术侵入过程，文化遗产经常遭到损害或毁坏。但是，更不能容忍的是殖民主义、武装冲突、外国占领、外界强加的价值对文化遗产造成的破坏。这些行动都是导致割断人民与历史的联系，从人民的记忆中抹去历史。因此，保存和鉴赏自己的文化遗产可以使一个国家的人民捍卫其主权和独立，进而肯定和促进其特性。
26. 把从原主国非法夺走的作品归还原主，这是各民族之间文化关系的基本原则。在这方面，必须加强现有国际文件、协定和决议，使它们更加有效。

艺术和智力创造与艺术教育

27. 繁荣文化与各民族的独立及个人的自由是不可分离的。主张和发表自由对艺术家和知识分子的创造活动来说是必不可少的。
28. 必须创造社会和文化条件,以促进、激励和保护艺术和智力创作,使之不受任何政治、思想、经济或社会性质的歧视。
29. 发展和促进艺术教育,不仅包括制订旨在培养艺术欣赏、支持从事创作和传播的团体或机构的具体计划,而且还要鼓励开展活动,促进公众对艺术和智力创作的社会重要性的认识。

文化同教育、科学及交流的关系

30. 社会的全面发展要求在文化、教育、科学和交流领域采取相互补充的政策,以便在技术进步与人类智力和道德发展之间建立协调的平衡。
31. 教育最适合于将国家和世界的文化价值传给后代,它应该促进吸收科技知识,而又不损害每个国家人民的能力和价值。
32. 目前,需要进行综合的、革新的教育,即不仅提供和传播知识,而且进行培训和革新,这种教育能使學生认识其所处的时代和空间环境,有助于发展人格,培养自我约束、尊重他人、社会和国际团结的意识;使人们作好准备,从事组织和生产,生产真正需要的物品和服务设备;最后鼓励革新和激励创造性。
33. 必须恢复民族语言,使之成为传播知识的媒介。
34. 识字是各国人民文化发展的必不可少的条件。
35. 科技教育应首先被视为一种发展批判精神的文化进程,并应根据各国人民的发展需要,纳入教育系统。
36. 新闻、思想和知识自由流通并得到更广泛、更均衡的传播,是世界新闻和交流新秩序的原则,这意味着所有国家不仅有权接收而还有权传播文化、教育、科学和技术方面的信息。
37. 现代交流工具应促进对各国可能发生的文化倾向的客观报导,而不损害各国的创造自由和文化特性。
38. 最近几年的技术进步引起了文化工业的飞跃发展。不论这些工业的组织方式如何,它们在传播文化财产方面都起着重要作用。但是,在文化工业的国际活动中,它们往往否认社会的传统价值并激起并不符合其发展的真正需要的希望和意愿。另外,缺乏民族的文化工业,特别是在发展中国家,可能导致文化附庸和异化。
39. 因此,必须通过双边和多边援助计划,鼓励在缺少文化工业的国家中发展这种工业,始终保证文化产品的生产和分配与每个社会的综合发展保持一致的步调。

40. 现代交流工具目前在教育和文化传播中正起着根本性的作用。因此，社会必须寻求使用新的生产技术和交流技术的方式和方法，以实现个人和集体的真正发展，并通过维护各国的主权和加强世界和平来促进各国的独立。

文化活动的规划、管理及筹资

41. 文化是一切真正发展的必要基础。社会则必须大大致力于文化活动的规划、管理及筹资工作。为此，必须考虑各个社会的需要和问题，切实保证文化创作的内容和方针所必需的自由。
42. 为了在各会员国实现有效的文化发展，必须增加预算拨款，尽可能从各方面筹集经费。还必须加强培训从事文化规划和行政管理工作人员的人员。

国际文化合作

43. 在文化交流和接触的基础上，尽可能广泛地传播思想和知识，对于人的创造性活动和个人和社会的充分发展是必不可少的。
44. 在文化方面的分地区、地区、地区间及国际上更广泛的合作和谅解，是创造国家间相互尊重、信任、对话与和平的气氛的先决条件。不减少和消除当前的紧张局势和冲突，不停止军备竞赛和实现裁军，这种气氛就不可能得以充分实现。
45. 会议庄严重申联合国教育、科学及文化组织大会第十四届会议通过的《国际文化合作原则宣言》的价值和适用性。
46. 国际文化合作应以尊重文化特性、承认所有文化的尊严和价值、国家独立和主权以及互不干涉为基础。因此，在国家间合作关系方面，应避免一切形式的从属关系或以一种文化取代另一种文化。同样必要的是均衡文化的交流与合作，以使那些不太为世人所知的文化，尤其是某些发展中国家的文化，可以在世界各国得到更广泛的传播。
47. 文化、科学和教育的交流应能加强和平，尊重人权，并有助于消除殖民主义、新殖民主义、种族主义、种族隔离和一切形式的侵略、统治和干涉。同样，文化合作应有助于创造有利于裁军的国际气氛，以便用于军备的人力资源和巨额款项可以用于建设性目标，如文化、科学和技术发展的计划。
48. 国际文化合作需要多样化，在学科间范围内得到促进，并特别重视培训合格的文化服务人员。
49. 应特别鼓励发展中国家间的合作，以通过了解他国的文化和其它发展经验来丰富本国的生活。
50. 会议重申，教育和文化因素是为建立新国际经济秩序所作努力的一个必不可少的部分。

教科文组织

- 5 1. 在当今世界被严重危及人类文化价值的冲突所震动的情况下，各会员国和联合国教育、科学及文化组织秘书处必须加强保存文化价值的努力，并采取更为深入的行动以推动人类的发展。为了确保人类文化的存在，应该建立持久的和平。
- 5 2. 在这种情况下，教科文组织《组织法》所规定的目标具有头等重要的意义。
- 5 3. 世界文化政策会议向教科文组织呼吁，要求它继续和加强促进各民族、各国人民之间的文化接近的行动，继续完成其崇高的使命，即促使人们超越其多样性，实现博爱这一古老理想。
- 5 4. 国际社会借在本会议聚会之际，谨把贝尼托·胡亚雷斯的一句名言作为自己的座右铭：

“个人之间如同民族之间一样，对他人权利的尊重即是和平”。